

Nadzór nad rynkiem finansowym.

Dz.U.2016.174 t.j. z dnia 2016.02.12

Status: Akt obowiązujący, wersja oczekująca

Wersja od: 1 marca 2017 r.

USTAWA

z dnia 21 lipca 2006 r.

o nadzorze nad rynkiem finansowym

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa organizację, zakres i cel sprawowania nadzoru nad rynkiem finansowym.

2. Nadzór nad rynkiem finansowym obejmuje:

1) nadzór bankowy, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą - Prawo bankowe", ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908, z późn. zm.), ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2014 r. poz. 109 oraz z 2015 r. poz. 1166 i 1513) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 575/2013";

2) nadzór emerytalny, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 989, z późn. zm.), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 710), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1147 oraz z 2015 r. poz. 978 i 1844), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 290, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097);

3) nadzór ubezpieczeniowy, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844), zwanej dalej "ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej", ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1450 oraz z 2015 r. poz. 1844 i 1893), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2015 r. poz. 577, 892 i 1844);

4) ¹ nadzór nad rynkiem kapitałowym, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia

29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382, z 2015 r. poz. 978, 1260 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615), ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o funduszach inwestycyjnych", ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 197, z późn. zm.), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537, z późn. zm.), rozporządzenia 575/2013 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 326 z 08.12.2011, str. 1) w zakresie dotyczącym produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, które są instrumentami finansowymi i do których stosuje się art. 9 dyrektywy 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) (Dz. Urz. UE L 96 z 12.04.2003, str. 16, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, str. 367);

5) nadzór nad instytucjami płatniczymi, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873, z późn. zm.);

5a) nadzór nad agencjami ratingowymi w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (Dz. Urz. WE L 302 z 17.11.2009, str. 1);

5b) (uchylony)

6) nadzór uzupełniający, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1406 oraz z 2015 r. poz. 1844);

7) nadzór nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.).

Art. 2.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku, przez realizację celów określonych w szczególności w ustawie - Prawo bankowe, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym, ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego,

ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Rozdział 2

Organizacja nadzoru nad rynkiem finansowym

Art. 3.

1. Tworzy się Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej "Komisją".
2. Komisja jest organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym.
3. Nadzór nad działalnością Komisji sprawuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 3a.

Komisja jest właściwym organem w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 40 rozporządzenia nr 575/2013, z wyłączeniem:

- 1) wydawania aktów, o których mowa w art. 89 ust. 3, art. 124 ust. 2, art. 327 ust. 2, art. 395 ust. 1, art. 400 ust. 2 i 3, art. 412 ust. 5 zdanie drugie i art. 416 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 575/2013;
- 2) spraw, o których mowa w art. 458 rozporządzenia nr 575/2013.

Art. 4.

1. Do zadań Komisji należy:

- 1) sprawowanie nadzoru nad rynkiem finansowym określonego w art. 1 ust. 2;
- 2) podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego;
- 3) podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności;
- 4) podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego, jego zagrożeń oraz podmiotów na nim funkcjonujących w celu ochrony uzasadnionych interesów uczestników rynku finansowego, w szczególności poprzez nieodpłatne publikowanie - w formie i czasie przez siebie określonym - ostrzeżeń i komunikatów w publicznym radiu i telewizji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1531 i 1830 oraz z 2016 r. poz. 25);
- 5) udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym;
- 6) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygania sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi Komisji a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty;
- 7) wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

2. ² Komisja przedstawia Prezesowi Rady Ministrów coroczne sprawozdanie ze swojej

działalności w terminie do dnia 31 lipca następnego roku. Sprawozdanie jest jawne i obejmuje w szczególności zestawienie wszystkich poniesionych w roku budżetowym kosztów działalności Komisji i Urzędu, w podziale na obszary nadzoru określone w art. 1 ust. 2, wraz z liczbą oraz zakresem czynności nadzorczych, w tym także kosztów administracyjnych.

3. Komisja wydaje Dziennik Urzędowy Komisji Nadzoru Finansowego.

4. Komisja zamieszcza na swojej stronie internetowej następujące dane:

- 1) ogólne kryteria i metody przyjęte w celu sprawdzenia przestrzegania przez bank przepisów art. 405-409 rozporządzenia nr 575/2013;
- 2) raz do roku, z zastrzeżeniem przepisów o tajemnicy zawodowej - podsumowanie wyniku sprawdzenia, o którym mowa w pkt 1, oraz informację o zastosowanych środkach w przypadku stwierdzenia naruszenia przez bank przepisów wymienionych w pkt 1.

5. Komisja, w przypadku wydania decyzji na podstawie art. 7 ust. 3 lub art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013, zamieszcza na swojej stronie internetowej następujące informacje:

- 1) kryteria uwzględnione przy ocenie spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 7 ust. 3 lit. a lub art. 9 ust. 2 tego rozporządzenia;
- 2) liczbę wydanych decyzji;
- 3) w formie zbiorczego zestawienia dla danego państwa członkowskiego:
  - a) łączną kwotę, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013, funduszy własnych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 118 tego rozporządzenia dominującej instytucji z państwa członkowskiego, dla której została wydana decyzja, ulokowanych w jednostkach zależnych w państwie trzecim w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia nr 575/2013,
  - b) odsetki w łącznych funduszach własnych na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 funduszy ulokowanych w jednostkach zależnych w państwie trzecim, dominujących instytucji z państwa członkowskiego, dla których zostały wydane decyzje,
  - c) odsetki w łącznych funduszach własnych na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 funduszy ulokowanych w jednostkach zależnych w państwie trzecim wymaganych na podstawie art. 92 rozporządzenia nr 575/2013, dominujących instytucji z państwa członkowskiego, dla których zostały wydane decyzje.

6. Komisja zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o aktach prawnych regulujących wymogi ostrożnościowe mające zastosowanie do podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 4.

Art. 5.

1. ³ W skład Komisji wchodzi Przewodniczący, dwóch Zastępców Przewodniczącego i pięciu członków.

2. Członkami Komisji są:

- 1) minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel;
- 1a) ⁴ minister właściwy do spraw gospodarki albo jego przedstawiciel;

- 2) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego albo jego przedstawiciel;
  - 3) Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego;
  - 4) przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
3. W posiedzeniach Komisji w sprawach rekomendacji, o których mowa w art. 137 ust. 1 pkt 5 ustawy - Prawo bankowe, mogą uczestniczyć z głosem doradczym wskazani Komisji przedstawiciele izb gospodarczych zrzeszających banki.
4. Każda z izb gospodarczych, o których mowa w ust. 3, jest uprawniona do wskazania Komisji jednego przedstawiciela.

Art. 6.

1. W sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku Przewodniczącemu Komisji przysługują uprawnienia prokuratora wynikające z przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.).

2. W sprawach o przestępstwa:

1) ⁵ określone w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawie - Prawo bankowe, ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego, ustawie o funduszach inwestycyjnych, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych oraz ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,

2) dotyczące czynów skierowanych przeciwko interesom uczestników rynku, pozostających w związku z działalnością podmiotów wykonujących działalność na tym rynku

- Przewodniczącemu Komisji, na jego wniosek, przysługują uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

Art. 6a.

Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może określić właściwość powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w sprawach o poszczególne przestępstwa przeciwko rynkowi finansowemu, mając na względzie zapewnienie sprawnego toku postępowania karnego.

Art. 6b.

1. ⁶ Komisja podaje do publicznej wiadomości informację o złożeniu zawiadomienia o

podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 215 i art. 216 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, art. 171 ust. 1-3 ustawy - Prawo bankowe, art. 56a i art. 57 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, art. 47 i art. 48 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, art. 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, art. 287 i art. 290-296 ustawy o funduszach inwestycyjnych, art. 178 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, art. 99 i art. 99a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych lub art. 150 i art. 151 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Komisja może podać do publicznej wiadomości informację o karze pieniężnej nałożonej na dostawcę usług płatniczych w związku z niewypełnianiem przez niego obowiązków wynikających z art. 20a, art. 32b-32d, art. 59ia-59ie, art. 59ig, art. 59ih oraz art. 59ij-59is ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, chyba że ujawnienie informacji stanowić może poważne zagrożenie dla rynku finansowego lub może wyrządzić nieproporcjonalną szkodę.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, nie może zawierać danych osobowych. Do publicznej wiadomości podaje się firmę (nazwę) podmiotu, w związku z działalnością którego złożone zostało zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a w przypadku gdy podmiot ten prowadzi działalność pod innym oznaczeniem, do publicznej wiadomości podaje się także to oznaczenie.

3. Zakazu, o którym mowa w ust. 2, nie narusza podanie do publicznej wiadomości firmy (nazwy), pod którą prowadzi działalność osoba fizyczna.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1, podawane są poprzez zamieszczenie na wyodrębnionej stronie internetowej Komisji pod nazwą "Lista ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego".

5. Na podstawie zawiadomienia przekazanego Komisji przez prokuratora, informacje, o których mowa w ust. 1, uzupełnia się każdorazowo o wzmiankę o prawomocnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o prawomocnym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniesienia aktu oskarżenia o wzmiankę o prawomocnym orzeczeniu sądu.

6. W przypadku gdy w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1, postępowanie przygotowawcze prowadzone jest z urzędu lub na podstawie zawiadomienia podmiotu innego niż Komisja, prokurator zawiadamia o tym Komisję, wskazując w zawiadomieniu firmę (nazwę) lub inne oznaczenie prowadzonej przez dany podmiot działalności, w związku z którą prowadzone jest postępowanie. Przepisy ust. 2-5 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że na liście, o której mowa w ust. 4, zamieszcza się informację jedynie w przypadku gdy Przewodniczący Komisji skorzystał z uprawnień przysługujących mu na podstawie art. 6 ust. 2.

7. W przypadku prawomocnej odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego, prawomocnego umorzenia postępowania przygotowawczego albo wydania przez sąd

prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie karne innego niż wyrok skazujący lub wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne Komisja na pisemny wniosek podmiotu, w związku z działalnością którego zostało złożone zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, lub wniosek, o którym mowa w art. 6 ust. 2, usuwa informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, dotyczącą tego podmiotu wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, z zastrzeżeniem ust. 8-10.

8. W przypadku gdy w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, wszczęto więcej niż jedno postępowanie karne, informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, dotyczącą danego podmiotu wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, usuwa się po zakończeniu wszystkich wszczętych postępowań.

9. W przypadku gdy w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, wszczęto jedno postępowanie karne przy jednoczesnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego w jednej lub więcej spraw, informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, dotyczącą danego podmiotu wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, usuwa się po zakończeniu tego postępowania.

10. Przepisy ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio do informacji zamieszczonych na liście, o której mowa w ust. 4, na podstawie ust. 6 zdanie drugie.

11. Usunięcia informacji, o którym mowa w ust. 7, Komisja dokonuje pod warunkiem posiadania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5. W przypadku gdy Komisja nie posiada tego zawiadomienia, wniosek, o którym mowa w ust. 7, pozostawia się bez rozpoznania i zawiadamia się o tym wnioskodawcę.

12. Komisja z urzędu, po upływie 10 lat od dnia złożenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, lub wniosku, o którym mowa w art. 6 ust. 2, usuwa informację zamieszczoną w związku z tym zawiadomieniem lub wnioskiem na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono. Przepisy ust. 8 i 10 stosuje się odpowiednio.

13. W przypadku gdy pomimo upływu terminu, o którym mowa w ust. 12, postępowanie karne nie zostało zakończone, Komisja z urzędu usuwa informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, po upływie roku od dnia prawomocnego zakończenia tego postępowania karnego. Przepisy ust. 8 i 10 stosuje się odpowiednio.

Art. 7.

1. Przewodniczącemu Komisji powołuje Prezes Rady Ministrów na pięcioletnią kadencję, spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) posiadają wyższe wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne;
- 4) posiadają odpowiednią wiedzę w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz doświadczenie zawodowe uzyskane w trakcie pracy naukowej, pracy w podmiotach wykonujących działalność na rynku finansowym bądź pracy w organie nadzoru nad rynkiem finansowym;
- 5) posiadają co najmniej trzyletni staż pracy na stanowiskach kierowniczych;

- 6) nie były karane za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 7) cieszą się nieposzlakowaną opinią i dają rękojmię prawidłowego wykonywania powierzonych zadań.

2. Przewodniczący Komisji pełni obowiązki do dnia powołania swego następcy.

Art. 8.

1. Prezes Rady Ministrów odwołuje Przewodniczącego Komisji przed upływem kadencji wyłącznie w przypadku:

- 1) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, lub
- 2) rezygnacji ze stanowiska, lub
- 3) utraty obywatelstwa polskiego, lub
- 4) utraty zdolności do pełnienia powierzonych obowiązków na skutek długotrwałej choroby, trwającej dłużej niż 3 miesiące.

2. Kadencja Przewodniczącego Komisji wygasa w razie jego śmierci lub odwołania.

3. W razie wygaśnięcia kadencji Przewodniczącego Komisji, do czasu powołania nowego Przewodniczącego Komisji, jego obowiązki pełni Zastępca Przewodniczącego wskazany przez Prezesa Rady Ministrów.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, w sytuacji gdy Przewodniczący Komisji nie może przejściowo pełnić obowiązków, a żaden z Zastępców Przewodniczącego nie został przez niego upoważniony. W takim przypadku Zastępca Przewodniczącego wskazany przez Prezesa Rady Ministrów pełni obowiązki do czasu przejęcia obowiązków przez Przewodniczącego Komisji.

Art. 9.

Zastępców Przewodniczącego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Komisji. Zastępcą Przewodniczącego może być osoba, która spełnia wymogi określone w art. 7 ust. 1.

Art. 10.

1. Tworzy się Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, zwany dalej "Urzędem Komisji".
2. Komisja i Przewodniczący Komisji wykonują zadania przy pomocy Urzędu Komisji.
3. Do pracowników Urzędu Komisji stosuje się ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.).

Art. 11.

1. Komisja w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia, określone w przepisach odrębnych.
2. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej czterech osób wchodzących w jej skład, w tym Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego

Komisji, a w razie jego nieobecności - głos Zastępcy Przewodniczącego upoważnionego do kierowania pracami Komisji.

3. Uchwały w imieniu Komisji podpisuje Przewodniczący Komisji lub Zastępca Przewodniczącego.

4. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji określa regulamin Komisji uchwalony przez Komisję.

5. Do postępowania Komisji i przed Komisją stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23), chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

5a. Do spraw z zakresu właściwości Komisji nie stosuje się przepisów art. 6 ust. 3, art. 11 ust. 3-9 oraz rozdziału 2a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.).

6. Do decyzji Komisji stosuje się odpowiednio przepis art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

6a. W postępowaniach z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz w postępowaniach w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego, stwierdzenia nieważności decyzji, a także zmiany lub uchylecia decyzji ostatecznej do Przewodniczącego Komisji, Zastępców Przewodniczącego oraz członków Komisji nie stosuje się przepisu art. 24 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

7. O wyłączeniu Zastępcy Przewodniczącego lub członków Komisji od udziału w postępowaniu w sprawie w przypadkach określonych w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego postanawia Przewodniczący Komisji na wniosek strony, Zastępcy Przewodniczącego, członka Komisji albo z urzędu.

8. O wyłączeniu Przewodniczącego Komisji od udziału w postępowaniu w sprawie w przypadkach określonych w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego postanawia Komisja podejmując uchwałę bez udziału Przewodniczącego Komisji na wniosek strony, Przewodniczącego Komisji, Zastępcy Przewodniczącego lub członka Komisji.

9. Jeżeli Komisja wskutek wyłączenia osób wchodzących w jej skład nie może załatwić sprawy, Prezes Rady Ministrów wyznacza do załatwienia sprawy inny organ administracji publicznej.

Art. 12.

1. Komisja może upoważnić Przewodniczącego Komisji, Zastępców Przewodniczącego oraz pracowników Urzędu Komisji do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji, w tym do wydawania postanowień i decyzji administracyjnych.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć określonych w przepisach odrębnych rozstrzygnięć co do istoty sprawy w zakresie:

1) rynku bankowego w sprawach:

- a) wydawania i uchylania zezwolenia na utworzenie banku,
- b) wydawania zezwolenia na utworzenie za granicą banku przez bank krajowy,
- c) wydawania zezwolenia na utworzenie oddziału banku krajowego za granicą,

- d) wydawania i uchylania zezwolenia na utworzenie oddziału banku zagranicznego,
- e) wydawania decyzji, o których mowa w art. 25h ustawy - Prawo bankowe,
- f) (uchylona)
- g) (uchylona)
- h) (uchylona)
- i) wydawania zakazu, o którym mowa w art. 25l ust. 1 i 2 oraz art. 25n ust. 1 ustawy - Prawo bankowe,
- ia) wydawania nakazu, o którym mowa w art. 25l ust. 5 oraz art. 25n ust. 4 ustawy - Prawo bankowe,
- j) wydawania zgody na powołanie dwóch członków zarządu banku w formie spółki akcyjnej, w tym prezesa,
- k) wydawania zgody na powołanie dwóch członków zarządu banku państwowego, w tym prezesa,
- l) wydawania zgody na powołanie prezesa zarządu banku spółdzielczego,
- m) wydawania zgody na powołanie dyrektora i jednego z zastępców dyrektora oddziału banku zagranicznego,
- n) wydawania zezwolenia, o którym mowa w art. 124 ustawy - Prawo bankowe,
- o) wydawania zezwolenia, o którym mowa w art. 124a ustawy - Prawo bankowe, na nabycie przedsiębiorstwa bankowego przez bank,
- p) wystąpienia z wnioskiem o odwołanie prezesa, wiceprezesa lub innego członka zarządu banku, albo zawieszenie w czynnościach członka zarządu banku,
- q) ⁷ (uchylona),
- r) wystąpienia do zarządu banku z żądaniem zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy,
- s) ograniczenia działalności banku,
- t) uchylenia zezwolenia na utworzenie banku i podjęcia decyzji o likwidacji banku,
- u) przejęcia banku przez inny bank lub połączenia banków,
- v) likwidacji banku,
- w) wystąpienia do Rady Ministrów o likwidację banku w przypadku banku państwowego,
- x) zawieszenia działalności banku i wnioskowania o jego upadłość,
- y) ustanowienia zarządu komisarycznego w banku,
- z) ⁸ wydawania opinii w sprawie:
  - utworzenia banku państwowego,
  - przekształcenia banku państwowego w spółkę akcyjną z udziałem Skarbu Państwa oraz zakresu przeznaczenia majątku banku państwowego na pokrycie kapitału akcyjnego w spółce akcyjnej lub zbyciu tego majątku tworzonej spółce akcyjnej z udziałem Skarbu Państwa,
- za) wyłączenia części działalności lub całej działalności banku państwowego, na jego wniosek, na podstawie art. 128b ustawy - Prawo bankowe, z obowiązku spełniania niektórych wymogów i norm, o których mowa w tej ustawie,
- zb) zastosowania środków, o których mowa w art. 141a ust. 2-3 ustawy - Prawo bankowe,

- zc) nakładania kary finansowej, o której mowa w art. 138 ust. 3 pkt 3a ustawy - Prawo bankowe,
  - zd) nakładania kary pieniężnej, o której mowa w art. 141 ustawy - Prawo bankowe;
- 2) rynku emerytalnego w sprawach:
- a) wydawania zezwolenia na utworzenie funduszu emerytalnego i towarzystwa emerytalnego,
  - b) cofania zezwolenia na utworzenie towarzystwa emerytalnego,
  - c) wydawania zezwolenia na przejęcie zarządzania funduszem emerytalnym oraz połączenie towarzystw emerytalnych,
  - d) wydawania zezwolenia na nabycie lub objęcie akcji towarzystwa emerytalnego,
  - e) wydawania zezwolenia na zmianę statutu funduszu emerytalnego oraz zmianę statutu towarzystwa emerytalnego,
  - f) likwidacji pracowniczego funduszu emerytalnego,
  - g) nadawania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności,
  - h) nakładania kar pieniężnych na towarzystwo emerytalne lub członków jego zarządu, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności lub występowania o zwołanie posiedzenia walnego zgromadzenia, rady nadzorczej lub zarządu towarzystwa emerytalnego,
  - i) wydawania zgody na powołanie osób na członków zarządu towarzystwa emerytalnego;
- 3) rynku ubezpieczeniowego w sprawach:
- a) wydawania i cofania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
  - b) wydawania zgody na powołanie osób na członków zarządu,
  - c) połączenia i podziału zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,
  - d) przeniesienia portfela ubezpieczeń i portfela reasekuracji,
  - e) wydawania decyzji, o których mowa w art. 90, art. 94, art. 95, art. 96 oraz art. 98 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
  - f) likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji,
  - g) ustanowienia zarządu komisarycznego zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji,
  - h) występowania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji,
  - i) nadawania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności,
  - j) nakładania kar pieniężnych na zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji lub członków zarządu tych zakładów lub prokurentów oraz zawieszania członków zarządu, występowania z wnioskiem o odwołanie członka zarządu lub odwołanie udzielonej prokury lub występowania o zwołanie posiedzenia walnego zgromadzenia;
- 4) rynku kapitałowego w sprawach:
- a) wykluczenia papierów wartościowych z obrotu na rynku regulowanym,
  - b) zezwolenia na przywrócenie akjom formy dokumentu,
  - c) skreślenia maklera papierów wartościowych lub doradcy inwestycyjnego z listy albo zawieszenia jego uprawnień do wykonywania zawodu,.

- d) udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej,
- e) cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej lub ograniczenia zakresu jej wykonywania,
- f) odmowy wpisu do rejestru agentów firmy inwestycyjnej,
- g) skreślenia agenta firmy inwestycyjnej z rejestru, o którym mowa w lit. f,
- h) ⁹ wydawania decyzji, o których mowa w art. 54h, art. 54l, art. 54m, art. 56 oraz art. 70r ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- i) wyrażenia zgody na nabycie akcji spółki prowadzącej giełdę,
- j) wyrażenia zgody na nabycie akcji spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy,
- k) poinformowania zagranicznej firmy inwestycyjnej o warunkach prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- l) ¹⁰ udzielenia zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych oraz zezwolenia na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,
- m) ¹¹ cofnięcia zezwoleń wymienionych w lit. l,
- n) cofnięcia zezwolenia podmiotowi, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- o) ¹² zakazania ogłaszania informacji reklamowych i nakazania ogłaszania odpowiednich sprostowań na podstawie art. 229 ust. 5 albo art. 229d ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- p) ¹³ udzielenia zgody na zmianę depozytariusza funduszu inwestycyjnego,
- q) ¹⁴ nakazania odstąpienia od umowy z podmiotami, o których mowa w art. 226 ust. 1 pkt 4-5 ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- r) ¹⁵ nakazania towarzystwu zmiany osób, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6, art. 58 ust. 1 pkt 4 oraz art. 58a ust. 3 pkt 1 lit. d i pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- s) cofnięcia zezwolenia podmiotowi, o którym mowa w art. 192 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- t) zakazania zbywania tytułów uczestnictwa emitowanych przez fundusz zagraniczny,
- u) zakazania wykonywania działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez spółkę zarządzającą lub jej oddział w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych, zakazania zawierania przez taką spółkę jakichkolwiek transakcji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- v) (uchylona)
- w) wydawania decyzji, o których mowa w art. 106h, 106l, 106m oraz art. 108 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- x) nakazania funduszowi inwestycyjnemu zmiany statutu,
- y) nakładania kar pieniężnych,
- z) wydawania decyzji, o których mowa w art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym,
- za) udzielenia zezwolenia na świadczenie usług rozliczeniowych jako CCP na podstawie art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012

z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE L 201 z 27.07.2012, str. 1, z późn. zm.), a także cofnięcia zezwolenia na świadczenie usług rozliczeniowych jako CCP na podstawie art. 20 tego rozporządzenia,

zb) ¹⁶ udzielenia zezwolenia na wykonywanie działalności przez zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych,

zc) ¹⁷ cofnięcia zezwolenia wymienionego w lit. zb,

zd) ¹⁸ odmowy wpisu zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych do rejestru zarządzających ASI w rozumieniu tej ustawy,

ze) ¹⁹ odmowy wpisu towarzystwa lub zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych do rejestru zarządzających EuVECA albo rejestru zarządzających EuSEF w rozumieniu tej ustawy,

zf) ²⁰ wykreślenia zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych z rejestru zarządzających ASI w rozumieniu tej ustawy, w przypadku, o którym mowa w art. 229a ust. 2 tej ustawy,

zg) ²¹ wykreślenia towarzystwa lub zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych z rejestru zarządzających EuVECA lub rejestru zarządzających EuSEF w rozumieniu tej ustawy, w przypadkach, o których mowa w art. 229b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 tej ustawy,

zh) ²² nakazania zarządzającemu ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych prowadzącemu działalność na podstawie zezwolenia zastąpienia albo odwołania osób, o których mowa w art. 70s ust. 3 pkt 3 i 10 tej ustawy,

zi) ²³ nakazania zarządzającemu ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych prowadzącemu działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI w rozumieniu tej ustawy, wpisanemu do rejestru zarządzających EuVECA w rozumieniu tej ustawy, zastąpienia albo odwołania osób, o których mowa w art. 70zc ust. 2 pkt 3 tej ustawy oraz art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 345/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie europejskich funduszy venture capital (Dz. Urz. UE L 115 z 25.04.2013, str. 1),

zj) ²⁴ nakazania zarządzającemu ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych prowadzącemu działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI w rozumieniu tej ustawy, wpisanemu do rejestru zarządzających EuSEF w rozumieniu tej ustawy, zastąpienia albo odwołania osób, o których mowa w art. 70zc ust. 2 pkt 3 tej ustawy oraz art. 15 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 346/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej (Dz. Urz. UE L 115 z 25.04.2013, str. 18),

zk) ²⁵ ograniczenia zakresu wykonywania działalności zarządzania alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, o którym mowa w art. 228 ust. 1c pkt 1, art. 229a ust. 1 pkt 1 oraz art. 229b ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych,

zl) ²⁶ zakazania wykonywania działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zarządzającego z UE lub jego oddział w rozumieniu ustawy o funduszach

inwestycyjnych oraz zakazania zawierania przez taki podmiot jakichkolwiek transakcji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

5) nadzoru nad instytucjami płatniczymi, instytucjami pieniądza elektronicznego i oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego w sprawach:

a) wydawania zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej, krajowej instytucji pieniądza elektronicznego lub oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego,

b) wydawania nakazów, o których mowa w art. 68, art. 102 ust. 1 pkt 4, art. 132g oraz art. 132z ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,

c) cofania zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej, krajowej instytucji pieniądza elektronicznego lub oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego,

d) ograniczania zakresu działalności krajowej instytucji płatniczej, krajowej instytucji pieniądza elektronicznego, oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego lub jednostek organizacyjnych tych podmiotów,

e) nakładania kar pieniężnych, o których mowa w art. 73b ust. 2, art. 105 ust. 1 pkt 4 i 5, art. 106 ust. 2 i art. 132za ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,

f) wydawania decyzji, o których mowa w art. 132e ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,

g) zakazu, o którym mowa w art. 132e ust. 3 i 4 oraz art. 132f ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,

h) wydawania nakazu, o którym mowa w art. 132e ust. 6 oraz art. 132f ust. 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;

6) nadzoru nad biurami usług płatniczych w sprawach:

a) odmowy wpisu biura usług płatniczych do rejestru oraz zakazu wykonywania działalności objętej wpisem do rejestru,

b) nakładania kar pieniężnych w przypadkach, o których mowa w art. 129 ust. 5-7 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

2a. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć także określonych w przepisach o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych rozstrzygnięć co do istoty sprawy w zakresie:

1) wydawania zgody na powoływanie trzech członków zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, w tym prezesa;

2) zatwierdzenia prezesa lub członka zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej;

3) wydawania zgody na powołanie prezesa zarządu kasy;

4) zatwierdzania prezesa zarządu kasy;

5) podwyższenia limitu rezerwy płynnej;

6) ustanowienia i odwołania kuratora;

7) wydawania decyzji o ustanowieniu zarządcy komisarycznego;

8) zmiany statutu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej;

9) zatwierdzenia statutu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej;

- 10) ²⁷ nakładania upomnienia;
- 11) ²⁸ wydawania decyzji dotyczących programów postępowania naprawczego;
- 12) ²⁹ zawieszenia w czynnościach członków organów;
- 13) ³⁰ ograniczenia zakresu działalności.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą udzielać, w zakresie określonym przez Komisję, dalszych pełnomocnictw pracownikom Urzędu Komisji.

Art. 13.

Przewodniczący Komisji, a w razie jego nieobecności upoważniony przez niego Zastępca Przewodniczącego, reprezentuje Komisję oraz kieruje jej pracami.

Art. 14.

Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, nadaje Urzędowi Komisji statut, w którym określa jego organizację wewnętrzną.

Art. 15.

Przewodniczący Komisji, jego Zastępcy, członkowie Komisji oraz pracownicy Urzędu Komisji nie mogą być akcjonariuszami lub udziałowcami podmiotów podlegających nadzorowi Komisji, z wyjątkiem posiadania akcji dopuszczonych do obrotu zorganizowanego, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Nie mogą być również członkami organów tych podmiotów, ani podejmować w nich zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej albo na podstawie innej umowy o podobnym charakterze, ani wykonywać innych czynności, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

Art. 16.

1. Przewodniczący Komisji, jego Zastępcy, członkowie Komisji, pracownicy Urzędu Komisji i osoby zatrudnione w Urzędzie Komisji na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze są obowiązani do nieujawniania osobom nieupoważnionym informacji chronionych na podstawie odrębnych ustaw. Obowiązek ten trwa również po ustaniu pełnienia funkcji, rozwiązaniu stosunku pracy lub rozwiązaniu umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze.

2. Przewodniczący Komisji, jego Zastępcy oraz członkowie Komisji mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru nad rynkiem finansowym.

3. Członkowie Komisji mogą udostępniać informacje uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom odpowiednio urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, Narodowego Banku Polskiego oraz Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji.

4. Pracownicy instytucji, o których mowa w ust. 3, są obowiązani do nieujawniania informacji udostępnionych przez członków Komisji. Obowiązek ten trwa również po rozwiązaniu stosunku pracy.

5. Nie narusza obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 4, w tym obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w zakresie informacji stanowiących tajemnicę bankową, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub przekazywanie dalszych informacji w uzupełnieniu tego zawiadomienia.

Art. 17.

1. ³¹ Przewodniczący Komisji może przekazywać ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych, Narodowemu Bankowi Polskiemu oraz Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacje uzyskane przez Komisję, w tym także informacje chronione na podstawie odrębnych ustaw.

2. ³² W celu określenia zasad współpracy i przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1, Przewodniczący Komisji może zawierać porozumienia o współpracy oraz o wymianie informacji.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do przekazywania informacji między Komisją a Europejskim Bankiem Centralnym.

4. ³³ (uchylony).

Art. 17a. ³⁴

(uchylony).

Art. 17b.

Przewodniczący Komisji i przewodniczący lub zastępca przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1011 i 1844), mogą przekazywać sobie informacje w zakresie niezbędnym dla wykonywania ich ustawowo określonych zadań.

Art. 17c.

1. Przewodniczący Komisji i Prezes Urzędu Regulacji Energetyki mogą przekazywać sobie informacje, w tym informacje chronione na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym dla wykonywania ich ustawowo określonych zadań.

2. W celu określenia zasad współpracy i przekazywania informacji Przewodniczący Komisji i Prezes Urzędu Regulacji Energetyki mogą zawrzeć porozumienie o współpracy i wymianie informacji.

Art. 17d.

1. Komisja współpracuje z Komisją Europejską, Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego, Europejskim Urzędem Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych,

Europejskim Urzędem Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego oraz Europejskim Systemem Banków Centralnych i udziela tym organom wszelkich informacji niezbędnych do wypełniania ich obowiązków.

2. Komisja współpracuje z Agencją do spraw Współpracy Organów Regulacji Energetyki, z organem właściwym do spraw regulacji gospodarki paliwami i energią oraz organem właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów, w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii.

Art. 18.

1. Przy Komisji tworzy się sąd polubowny, którego celem jest rozpatrywanie sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi Komisji, a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty.

1a. ³⁵ W ramach sądu polubownego działa centrum arbitrażu i centrum mediacji.

2. ³⁶ W postępowaniu przed sądem polubownym w sprawach rozpatrywanych w centrum arbitrażu i centrum mediacji stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

2a. ³⁷ Sąd polubowny może prowadzić również postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. poz. 1823) oraz regulaminie sądu polubownego. Sąd polubowny jest podmiotem uprawnionym do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich w rozumieniu tej ustawy.

3. Komisja ustala, w drodze uchwały, regulamin sądu polubownego.

4. Komisja przekazuje Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych treść regulaminu sądu polubownego.

Rozdział 2a

Postępowanie wyjaśniające

Art. 18a.

1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, Przewodniczący Komisji może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, zwanego dalej "postępowaniem". Do postępowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

2. W postępowaniu nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, przesłuchania osoby ani

innych czynności wymagających spisania protokołu. Spisania protokołu wymaga jednak złożenie wyjaśnień i oświadczeń, o których mowa w ust. 3, sporządzenie lub przekazanie kopii dokumentów lub innych nośników informacji, o których mowa w art. 18f ust. 2 lub 3, oraz zajęcie tych dokumentów lub nośników, o którym mowa w art. 18g.

3. Do złożenia oświadczenia lub pisemnych albo ustnych wyjaśnień oraz do wydania dokumentu lub innego nośnika informacji można wezwać każdego, kto dysponuje określoną wiedzą, dokumentem lub nośnikiem. Oświadczenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 18b.

1. Postępowanie jest prowadzone w siedzibie Urzędu Komisji.
2. Poszczególne czynności postępowania mogą być podejmowane również w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot, w związku z działalnością którego wszczęte zostało postępowanie, w szczególności w lokalu jego centrali, oddziału lub przedstawicielstwa, w dniach i godzinach pracy tego podmiotu.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa uczestników rynku finansowego czynności postępowania, o których mowa w ust. 2, niecierpiące zwłoki, mogą być podejmowane w dniach wolnych od pracy lub poza godzinami pracy podmiotu, o którym mowa w ust. 2, po uprzednim poinformowaniu tego podmiotu.
4. Przy podejmowaniu czynności, o których mowa w ust. 2 lub 3, upoważniony pracownik, o którym mowa w art. 18c, może korzystać z pomocy funkcjonariuszy Policji. Funkcjonariusze Policji wykonują czynności na polecenie upoważnionego pracownika, o którym mowa w art. 18c.

Art. 18c.

Czynności postępowania prowadzi pracownik Urzędu Komisji na podstawie pisemnego upoważnienia Przewodniczącego Komisji, zwany dalej "upoważnionym pracownikiem".

Upoważnienie określa:

- 1) podstawę prawną do prowadzenia postępowania;
- 2) oznaczenie organu prowadzącego postępowanie;
- 3) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
- 4) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej pracownika Urzędu Komisji prowadzącego postępowanie;
- 5) oznaczenie podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2;
- 6) miejsce przeprowadzenia postępowania;
- 7) przedmiot oraz zakres postępowania;
- 8) datę rozpoczęcia oraz przewidywany czas trwania postępowania;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2.

Art. 18d.

1. W pierwszym wezwaniu do złożenia:
  - 1) wyjaśnień, o których mowa w art. 18a ust. 3, upoważniony pracownik poucza

składającego wyjaśnienia o przysługujących mu prawach i obowiązkach oraz skutkach prawnych utrudniania lub udaremniania postępowania;

2) oświadczeń, o których mowa w art. 18a ust. 3, upoważniony pracownik poucza składającego to oświadczenie o prawach i obowiązkach, w tym prawie odmowy złożenia oświadczenia w przypadkach, o których mowa w art. 83 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, skutkach prawnych utrudniania lub udaremniania postępowania oraz o odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

2. Do wezwania, o którym mowa w ust. 1, dołącza się kopię upoważnienia, o którym mowa w art. 18c.

3. Do składającego oświadczenie lub wyjaśnienia stosuje się przepis art. 82 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 18e.

1. W zakresie wynikającym z przedmiotu postępowania upoważniony pracownik jest uprawniony do swobodnego poruszania się po miejscach, o których mowa w art. 18b ust. 2, bez obowiązku uzyskania przepustki, nie podlega rewizji osobistej oraz ma prawo wglądu do ksiąg, dokumentów lub innych nośników informacji.

2. Podejmowane czynności postępowania nie powinny, w miarę możliwości, zakłócać prowadzenia działalności przez podmiot, o którym mowa w art. 18b ust. 2.

Art. 18f.

1. Podmiot, o którym mowa w art. 18b ust. 2, zapewnia warunki do sprawnego przeprowadzenia postępowania, w szczególności niezwłocznie przedstawia żądane księgi, dokumenty lub inne nośniki informacji oraz udziela wyjaśnień, w terminie wyznaczonym przez upoważnionego pracownika. W miarę możliwości udostępnia również posiadane urządzenia techniczne służące usprawnieniu wykonywania czynności oraz oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.

2. Na żądanie upoważnionego pracownika osoby wchodzące w skład statutowych organów podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2, lub osoby pozostające z tym podmiotem w stosunku pracy, zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze są obowiązane do niezwłocznego sporządzenia i przekazania, na koszt podmiotu, kopii dokumentów lub innych nośników informacji, zestawień określonych danych i informacji na podstawie tych dokumentów i nośników oraz udzielenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień, w terminie określonym w żądaniu.

3. Upoważniony pracownik, prowadzący czynności postępowania w miejscu, o którym mowa w art. 18b ust. 2, może samodzielnie sporządzać kopie dokumentów i innych nośników informacji podlegających badaniu w trakcie postępowania.

4. Z przekazania upoważnionemu pracownikowi kopii dokumentów lub innych nośników informacji, o których mowa w ust. 2, oraz ze sporządzenia przez upoważnionego pracownika kopii tych dokumentów lub nośników sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje podmiot, wobec którego prowadzone jest postępowanie.

Upoważniony pracownik oraz osoba przekazująca materiały podpisują protokół oraz parafują każdą jego stronę.

Art. 18g.

1. W toku postępowania Przewodniczący Komisji lub Zastępca Przewodniczącego Komisji może wydać postanowienie o zajęciu dokumentu lub innego nośnika informacji niezbędnego dla dalszego postępowania.
2. Osobę, w której dyspozycji pozostaje dokument lub inny nośnik informacji podlegający zajęciu, wzywa się do jego dobrowolnego wydania, a w razie niewydania upoważniony pracownik może zwrócić się do organu Policji o pomoc. Przepisy art. 46 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.
3. Zajęte dokumenty lub inne nośniki informacji, po sporządzeniu ich spisu i opisu oraz protokołu zajęcia, upoważniony pracownik zabezpiecza przed zniszczeniem lub zniekształceniem.
4. Protokół zajęcia dokumentów lub innych nośników informacji powinien zawierać oznaczenie sprawy, w której dokonano tego zajęcia, oznaczenie czasu rozpoczęcia i zakończenia czynności oraz listę zajętych dokumentów lub nośników z ich opisem. Protokół podpisują upoważniony pracownik, który dokonał zajęcia, oraz osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osobę upoważnioną do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2, sporządza się odpowiednią wzmiankę.
5. Na postanowienie o zajęciu dokumentów lub innych nośników informacji zażalenie przysługuje osobom, których prawa zostały naruszone w wyniku zajęcia. Zażalenie rozpoznaje Komisja w terminie 7 dni. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania zajęcia. Do zażalenia stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.
6. Dokumenty lub inne nośniki informacji zbędne dla dalszego postępowania niezwłocznie zwraca się uprawnionemu.

Art. 18h.

1. ³⁸ W granicach koniecznych do sprawdzenia, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, Przewodniczący Komisji może zażądać od Szefa Krajowej Administracji Skarbowej udostępnienia określonych informacji stanowiących tajemnicę skarbową w rozumieniu działu VII ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).
2. Przekazanie informacji zgodnie z ust. 1 nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy skarbowej.

Art. 18i.

1. Postępowanie nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy od dnia zarządzenia jego

przeprowadzenia.

2. Po zakończeniu postępowania Przewodniczący Komisji składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wszczyna postępowanie administracyjne albo zarządza zamknięcie tego postępowania.
3. Do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dołącza się akta postępowania, w tym informacje objęte tajemnicą bankową.
4. Po zamknięciu postępowania zajęty dokument lub inny nośnik informacji zwraca się uprawnionemu. Akta postępowania przechowuje się przez okres 5 lat.
5. Zamknięcie postępowania nie stanowi przeszkody do ponownego jego przeprowadzenia o ten sam czyn w przypadku ujawnienia nowych okoliczności, nieznanych Przewodniczącemu Komisji przed zarządzeniem zamknięcia postępowania, chyba że nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa.

Art. 18j.

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio w stosunku do podmiotów podlegających nadzorowi Komisji na podstawie przepisów określonych w art. 1 ust. 2, w przypadku cofnięcia zezwolenia lub zgody na prowadzenie przez te podmioty działalności podlegającej nadzorowi Komisji, do czasu zaprzestania prowadzenia tej działalności.

Rozdział 3

Finansowanie nadzoru nad rynkiem finansowym

Art. 19.

1. Wydatki stanowiące koszty działalności Komisji i Urzędu Komisji, w wysokości określonej w ustawie budżetowej, w tym wynagrodzenia i nagrody dla Przewodniczącego Komisji, jego Zastępców oraz pracowników Urzędu Komisji, są pokrywane z wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane w wysokości i na zasadach określonych w przepisach ustaw, o których mowa w art. 1 ust. 2.
2. Wpłaty wnoszone przez podmioty nadzorowane, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 5a, obejmują opłatę od wniosku o wydanie decyzji w sprawie rejestracji agencji ratingowej.
3. Wysokość opłaty od wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 2, wynosi 1,5% wartości przychodów agencji ratingowej wskazanych w ostatnim zatwierdzonym rocznym sprawozdaniu finansowym, jednak nie mniej niż 20 000 zł i nie więcej niż 80 000 zł.
4. (uchylony).
5. Należności od podmiotów nadzorowanych na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, pobierane przez Komisję Nadzoru Finansowego stanowią dochody budżetu państwa.

Art. 20.

1. Kształtowanie wysokości wynagrodzeń i nagród dla Przewodniczącego Komisji, jego Zastępców oraz pracowników Urzędu Komisji powinno zapewnić sprawne wykonywanie nadzoru nad rynkiem finansowym i realizację celów określonych w art. 2.
2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości

środków przeznaczonych na wynagrodzenia i nagrody dla Przewodniczącego Komisji i jego Zastępców oraz ustalania wysokości tych wynagrodzeń i nagród, a także sposób ustalania wysokości środków przeznaczonych na wynagrodzenia i nagrody dla pracowników Urzędu Komisji, uwzględniając organizację Komisji i Urzędu Komisji, konieczność zapewnienia właściwej realizacji zadań Komisji i Urzędu Komisji w zakresie sprawowanego nadzoru oraz poziom płac w instytucjach nadzorowanych.

Rozdział 3a

Przepis karny

Art. 20a.

Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie czynności w postępowaniu wyjaśniającym, podlega grzywnie do 500 000 zł, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 21.

W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 133, poz. 935) w art. 95 w § 2 wyrazy "Komisji Papierów Wartościowych i Giełd" zastępuje się wyrazami "Komisji Nadzoru Finansowego".

Art. 22.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) w art. 22 w ust. 1c w pkt 2 wyrazy "Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Finansowego".

Art. 23.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.) w art. 34a w ust. 5 w pkt 8 wyrazy "Przewodniczącemu Komisji Papierów Wartościowych i Giełd" zastępuje się wyrazami "Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego".

Art. 24.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.) w art. 15 w ust. 1e w pkt 5, w ust. 1f w pkt 2 i w ust. 1g w pkt 2 wyrazy "Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Finansowego".

Art. 25.

W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 26.

W ustawie z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.) w art. 20 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 27.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2000 r. Nr 9, poz. 131, z późn. zm.) użyte w art. 2 w pkt 7, w art. 17 w ust. 6, w art. 20 w pkt 2 i 2a oraz w art. 20a w ust. 1 i 2 w różnych przypadkach wyrazy "Komisja Nadzoru Bankowego" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "Komisja Nadzoru Finansowego".

Art. 28.

W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) użyte w art. 3 w ust. 2 i 4 oraz w art. 7 w różnych przypadkach wyrazy "Komisja Nadzoru Bankowego" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "Komisja Nadzoru Finansowego".

Art. 29.

W ustawie z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz. U. Nr 90, poz. 406 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 939) w art. 10 w ust. 4 wyrazy "Komisja Nadzoru Bankowego" zastępuje się wyrazami "Komisja Nadzoru Finansowego".

Art. 30.

W ustawie z dnia 30 lipca 1997 r. o państwowym przedsiębiorstwie użyteczności publicznej "Poczta Polska" (Dz. U. Nr 106, poz. 675, z późn. zm.) w art. 10: (zmiany pominięte).

Art. 31.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z późn. zm.) w art. 2 po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 32.

W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 33.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 34.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 99, poz. 919 oraz z 2005 r. Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104) użyte w art. 11, w art. 22 w ust. 4 i 5, w art. 24 w ust. 6, w art. 27 w ust. 2, w art. 28, w art. 29 w ust. 2, w art. 30 w pkt 3, w art. 31 w ust. 2, w art. 32 w ust. 2 i 3, w art. 33 w ust. 1 oraz w art. 34 w ust. 3 i 4 w różnych przypadkach wyrazy "Komisja Nadzoru Bankowego" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "Komisja Nadzoru Finansowego".

Art. 35.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 167, poz. 1398) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 36.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.) w art. 12: (zmiany pominięte).

Art. 37.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.) użyte w art. 39 w ust. 2, w art. 50 w ust. 3 i 9 oraz w art. 73 w ust. 3 w pkt 2 w różnych przypadkach wyrazy "Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "Komisja Nadzoru Finansowego".

Art. 38.

W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, z późn. zm.) w art. 6 w ust. 1 pkt 7b otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 39.

W ustawie z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. Nr 84, poz. 948, z późn. zm.) w art. 61 w ust. 3 wyrazy "Komisji Papierów Wartościowych i Giełd" zastępuje się wyrazami "Komisji Nadzoru Finansowego".

Art. 40.

W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019 i Nr 183, poz. 1537 i 1538) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 41.

W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 42.

W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.) użyte w art. 5 w ust. 2 i 4, w art. 5a w ust. 1, w art. 6 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 3, w art. 12 w ust. 3, w art. 15 w ust. 5, w art. 16 w ust. 2, 3, 4a i 4b, w art. 19 w ust. 2 w pkt 6, w art. 23 w ust. 4 oraz w art. 39 w ust. 1 w różnych przypadkach wyrazy "Komisja Nadzoru Bankowego" zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami "Komisja Nadzoru Finansowego".

Art. 43.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080) w art. 100a w ust. 1 dodaje się pkt 5 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 44.

W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych oraz o Krajowym Systemie Informatycznym (Dz. U. Nr 110, poz. 1189, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 45.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. Nr 123, poz. 1351, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 46.

W ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178, z 2003 r. Nr 228, poz. 2260 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 173, poz. 1808) w art. 40a wyrazy "Komisję Nadzoru Bankowego" zastępuje się wyrazami "Komisję Nadzoru Finansowego".

Art. 47.

W ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 48.

W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219) w art. 60 § 2 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 49.

W ustawie z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623 i Nr 116, poz. 1203) w art. 16 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 50.

W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 51.

W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 65, poz. 594 i Nr 217, poz. 2124 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870) w art. 2 w ust. 3 i w art. 10 w ust. 6 wyrazy "Komisji Nadzoru Bankowego" zastępuje się wyrazami "Komisji Nadzoru Finansowego".

Art. 52.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 53.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, z późn. zm.) w art. 2 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 54.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. Nr 124, poz. 1153, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 55.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.) w art. 11 ust. 5 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 56.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1205 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1538) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 57.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207 oraz z 2005 r. Nr 143, poz. 1202) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 58.

W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 59.

W ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 60.

W ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249 oraz z 2006 r. Nr 120, poz. 825) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 61.

W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. o przeprowadzaniu konkursów na stanowiska kierowników centralnych urzędów administracji rządowej, prezesów agencji państwowych oraz prezesów zarządów państwowych funduszy celowych (Dz. U. Nr 163, poz. 1362 i Nr 267, poz. 2258) w art. 1 w ust. 2 uchyla się pkt 14 i 28.

Art. 62.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. Nr 183, poz. 1537) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 63.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 64.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539) w art. 4 pkt 23 i 24 otrzymują brzmienie: (zmiany pominięte).

Rozdział 5

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 65.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy znosi się następujące centralne organy administracji rządowej:

- 1) Komisję Papierów Wartościowych i Giełd;
- 2) Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy wygasają kadencje:

- 1) Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd;
- 2) Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy likwiduje się urzędy obsługujące Komisję Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

Art. 66.

Z dniem 31 grudnia 2007 r.:

- 1) znosi się Komisję Nadzoru Bankowego;
- 2) likwiduje się Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego.

Art. 67.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy Komisja Nadzoru Finansowego wykonuje zadania należące dotychczas do znoszonych organów, o których mowa w art. 65 ust. 1.

2. Od dnia 1 stycznia 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego wykonuje zadania należące dotychczas do Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 68.

Postępowania wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy przed znoszonymi organami, o których mowa w art. 65 ust. 1, toczą się przed Komisją Nadzoru Finansowego.

Art. 69.

Postępowania wszczęte i niezakończone do dnia 31 grudnia 2007 r. przed Komisją Nadzoru Bankowego, z dniem 1 stycznia 2008 r. toczą się przed Komisją Nadzoru Finansowego.

Art. 70.

Zezwolenia i inne decyzje, a także zalecenia wydane przez znoszone organy, o których mowa w art. 65 ust. 1 oraz art. 66 pkt 1, zachowują ważność do upływu określonych w nich terminów ważności, chyba że na podstawie odrębnych przepisów wcześniej zostaną zmienione lub utracą ważność.

Art. 71.

1. Należności i zobowiązania likwidowanych Urzędów, o których mowa w art. 65 ust. 3, stają się z dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, należnościami i zobowiązaniami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

2. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego wstępuje z dniem wejścia w życie ustawy w prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień zawartych przez likwidowane Urzędy, o których mowa w art. 65 ust. 3.

Art. 72.

1. Prezes Rady Ministrów ustali, w drodze zarządzenia, przeznaczenie mienia będącego w posiadaniu likwidowanych Urzędów, o których mowa w art. 65 ust. 3.
2. Prezes Rady Ministrów, w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego, ustali przeznaczenie, po dniu 31 grudnia 2007 r., mienia służącego do wykonywania zadań przez Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego i Komisję Nadzoru Bankowego.

Art. 73.

Przewodniczący Komisji odpowiada za przeprowadzenie spisu z natury przejętego majątku oraz obciążających go zobowiązań.

Art. 74.

1. Z dniem utworzenia Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego pracownicy likwidowanych urzędów, o których mowa w art. 65 ust. 3, stają się z mocy prawa pracownikami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Do urzędników służby cywilnej likwidowanych urzędów, o których mowa w art. 65 ust. 3, do czasu przyjęcia przez nich nowych warunków pracy i płacy w Urzędzie Komisji, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia likwidacji, stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z późn. zm.).
3. Do urzędników służby cywilnej likwidowanych urzędów, o których mowa w art. 65 ust. 3, którzy nie otrzymają w terminie 3 miesięcy od ostatniego dnia miesiąca, w którym powstał Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, propozycji nowych warunków pracy i płacy lub jeżeli odmówią ich przyjęcia, z upływem 6 miesięcy od ostatniego dnia miesiąca, w którym powstał Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, stosuje się art. 54 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej.
4. Z dniem 1 stycznia 2008 r. pracownicy Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego stają się z mocy prawa pracownikami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 75.

1. Stosunek pracy pracowników, o których mowa w art. 74 ust. 1, wygasa z upływem 6 miesięcy od ostatniego dnia miesiąca, w którym powstał Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, jeżeli w terminie 3 miesięcy od ostatniego dnia miesiąca, w którym powstał Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, nie otrzymają propozycji nowych warunków pracy i płacy lub jeżeli odmówią ich przyjęcia.
2. Stosunek pracy pracowników, o których mowa w art. 74 ust. 4, wygasa z dniem 1 lipca 2008 r., jeżeli nie otrzymają w terminie do dnia 31 marca 2008 r. propozycji nowych warunków pracy i płacy lub jeżeli odmówią ich przyjęcia.
3. W przypadku wygaśnięcia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1 i 2, pracownikom przysługują świadczenia przewidziane dla pracowników, z którymi stosunki pracy rozwiązuje się z powodu likwidacji zakładu pracy.

Art. 76.

1. Pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, o których mowa w art. 74 ust. 1 i 2, są obowiązani dostosować się do wymagań określonych w art. 15 w terminie 7 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, o których mowa w art. 74 ust. 4, są obowiązani dostosować się do wymagań określonych w art. 15 do dnia 31 lipca 2008 r.

Art. 77.

1. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2007 r. Komisja Nadzoru Bankowego działa na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2007 r. Komisja Nadzoru Bankowego działa w składzie:
  - 1) Przewodniczący Komisji - Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego albo wyznaczony przez niego Zastępca Przewodniczącego;
  - 2) Zastępca Przewodniczącego Komisji - minister właściwy do spraw instytucji finansowych lub delegowany przez niego sekretarz lub podsekretarz stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
  - 3) przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 4) Prezes Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
  - 5) Prezes Narodowego Banku Polskiego albo wyznaczony przez niego Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego;
  - 6) przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
  - 7) Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego.
3. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2007 r. w posiedzeniach Komisji Nadzoru Bankowego uczestniczy z głosem doradczym przedstawiciel Związku Banków Polskich w sprawach dotyczących regulacji nadzoru bankowego.
4. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2007 r. przedstawiciel Związku Banków Polskich może także uczestniczyć w posiedzeniach Komisji w sprawach określania zasad działania banków zapewniających bezpieczeństwo środków pieniężnych zgromadzonych przez klientów w bankach.

Art. 78.

W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2007 r. Komisja Nadzoru Finansowego i Komisja Nadzoru Bankowego przekazują sobie informacje w zakresie niezbędnym dla sprawowania nadzoru nad poszczególnymi sektorami rynku finansowego oraz nad konglomeratami finansowymi, a także dla współpracy z zagranicznymi organami nadzoru.

Art. 79.

1. Prezes Rady Ministrów powoła Pełnomocnika do spraw organizacji Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, określając zakres jego zadań i środki niezbędne do ich realizacji.
2. Pełnomocnik w okresie sprawowania swojej funkcji wykonuje zadania określone przez

Prezesa Rady Ministrów w zarządzeniu o jego powołaniu.

Art. 80.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy.

Art. 81.

1. Przepisy art. 1, art. 2, art. 3 ust. 1 oraz art. 4 i 5 w odniesieniu do nadzoru bankowego stosuje się od dnia 1 stycznia 2008 r.

2. Przepisy art. 26, art. 33 pkt 3, art. 41 pkt 2 i 3, art. 44 pkt 2, art. 56 pkt 1, art. 59 oraz art. 62 pkt 12 lit. a w zakresie dotyczącym Komisji Nadzoru Bankowego stosuje się od dnia 1 stycznia 2008 r.

Art. 82.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 79, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 25 pkt 1 lit. c i pkt 3 lit. a, art. 27-30, art. 33 pkt 1 i 5-10, art. 34, art. 35 pkt 1, 2 i 4-7, art. 41 pkt 1, art. 42, art. 45, art. 47, art. 49, art. 50 pkt 2 i art. 51, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

¹ Art. 1 ust. 2 pkt 4 zmieniony przez art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 31 marca 2016 r. (Dz.U.2016.615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 czerwca 2016 r.

² Art. 4 ust. 2 zmieniony przez art. 8 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1260) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r.

³ Art. 5 ust. 1 zmieniony przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. (Dz.U.2016.888) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 czerwca 2016 r.

⁴ Art. 5 ust. 2 pkt 1a dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. (Dz.U.2016.888) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 czerwca 2016 r.

⁵ Art. 6 ust. 2 pkt 1 zmieniony przez art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 31 marca 2016 r. (Dz.U.2016.615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 czerwca 2016 r.

⁶ Art. 6b zmieniony przez art. 8 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. (Dz.U.2016.1997) zmieniającej nin. ustawę z dniem 8 lutego 2017 r.

⁷ Art. 12 ust. 2 pkt 1 lit. q uchylona przez art. 36 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 31 marca 2016 r. (Dz.U.2016.615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 czerwca 2016 r.

⁸ Art. 12 ust. 2 pkt 1 lit. z zdanie wstępne zmienione przez art. 57 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz.U.2016.2260) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r.

⁹ Art. 12 ust. 2 pkt 4 lit. h zmieniona przez art. 36 pkt 3 lit. b tiret pierwsze ustawy z dnia 31 marca 2016 r. (Dz.U.2016.615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 czerwca 2016 r.

¹⁰ Art. 12 ust. 2 pkt 4 lit. l zmieniona przez art. 36 pkt 3 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 31 marca 2016 r. (Dz.U.2016.615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 czerwca 2016 r.

¹¹ Art. 12 ust. 2 pkt 4 lit. m zmieniona przez art. 36 pkt 3 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 31 marca 2016 r. (Dz.U.2016.615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 czerwca 2016 r.

(Dz.U.2016.996) zmieniającej nin. ustawę z dniem 9 października 2016 r.

³⁴ Art. 17a uchylony przez art. 361 pkt 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. (Dz.U.2016.996) zmieniającej nin. ustawę z dniem 9 października 2016 r.

³⁵ Art. 18 ust. 1a dodany przez art. 53 pkt 1 ustawy z dnia 23 września 2016 r. (Dz.U.2016.1823) zmieniającej nin. ustawę z dniem 10 stycznia 2017 r.

³⁶ Art. 18 ust. 2 zmieniony przez art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 23 września 2016 r. (Dz.U.2016.1823) zmieniającej nin. ustawę z dniem 10 stycznia 2017 r.

³⁷ Art. 18 ust. 2a dodany przez art. 53 pkt 3 ustawy z dnia 23 września 2016 r. (Dz.U.2016.1823) zmieniającej nin. ustawę z dniem 10 stycznia 2017 r.

³⁸ Art. 18h ust. 1 zmieniony przez art. 98 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. (Dz.U.2016.1948) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 marca 2017 r.